

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Svenska 3

Tema: Litteratur och kritisk analys

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Denna lektion syftar till att utforska hur litteratur kan fungera som ett verktyg för kritisk analys av samhällsnormer och värderingar. Eleverna kommer att analysera litterära verk och diskutera hur dessa verk ifrågasätter och utmanar rådande idéer och normer i samhället.

Kunskapskrav

Eleven kan analysera och reflektera över sätt som litteraturen erbjuder kritiska perspektiv på samhälle och kultur. Eleven kan ge exempel på litterära verk som utforskar teman kopplade till makt, identitet och normer, samt diskutera dess relevans i dagens samhälle.

Lärarledda instruktioner

Introduktion till kritisk litteraturanalys (10 min)

- Diskutera vad kritisk litteraturanalys innebär och hur den kan användas för att förstå och utforska maktförhållanden och sociala normer i litteraturen.
- Fråga eleverna om exempel på verk eller författare som har utmanat normer, till exempel Toni Morrison eller August Strindberg.

Presentation av litterära verk (15 min)

- Välj ut exempel på litterära verk som erbjuder kritisk insikt, som "Beloved" av Toni Morrison eller "Röda rummet" av August Strindberg.
- Läs och analysera stycken som visar dessa verk som kritiska kommentarer på samhällsfrågor.

Gruppdiskussion och analys (15 min)

- Dela in eleverna i grupper och ge dem olika texter att analysera ur ett kritiskt perspektiv. De kan fokusera på teman som kön, klass, ras och hur

dessa teman framställs i texten.

- Låt grupperna redovisa sina insikter och diskutera hur litteraturen kan påverka samhälleliga attityder och föreställningar.

Reflektion över litteraturens påverkan (5 min)

- Samla gruppernas tankar och sammanfatta hur litteratur fungerar som en kritisk rörelse mot normer och maktstrukturer.
- Diskutera hur deras analyser kan leda till större medvetenhet om sociala frågor och ojämlikhet.

Sammanfattning och avslutning (5 min)

- Avsluta lektionen med en sammanfattning av det som diskuterats, samt förbereda eleverna för en skrivuppgift där de ska tillämpa sina insikter om kritisk litteraturanals.

Aktivitet

Eleverna ska skriva en kort analys (250-300 ord) av hur ett specifikt litterärt verk kritiserar eller ifrågasätter samhällsnormer. De ska ge konkreta exempel från texten för att stödja sina argument.

Beräknad tidsåtgång: 15 minuter

Exit-ticket

- Vad innebär kritisk litteraturanals?
 - Det handlar om att undersöka hur litteratur kan utmana och ifrågasätta sociala normer, maktförhållanden och kulturella värderingar.
- Ge ett exempel på ett verk som utmanar normer.
 - "Kvinnorummet" av Marilyn French är ett exempel på litteratur som utmanar könsnormer.
- Hur påverkar litteraturen vår förståelse av makt och identitet?
 - Genom att utforska karaktärers upplevelser kan litteratur belysa hur maktstrukturer påverkar individers liv och självbild.
- Vilken roll spelar författaren i att kritisera samhälleliga normer?
 - Författaren kan använda sin plattform för att ge en röst åt marginaliserade perspektiv och utmana rådande uppfattningar.
- Hur kan litteratur inspirera till social förändring?
 - Genom att väcka empati och förståelse kan litteratur mobilisera läsare att reflektera över och agera mot sociala orättvisor.

Hemläxa

Skriv en längre analys (400-500 ord) där de väljer ett litterärt verk och undersöker hur det kritiserar normer eller maktstrukturer. Analysen ska

inkludera teman, symbolik och relevanta exempel från texten.

Fördjupningsuppgift

Eleverna kan göra en grundlig analys (600-800 ord) av en litterär tradition eller rörelse som har kritiserat samhällsnormer, inklusive hur dessa verk har påverkat eller reflekterat på sociala förändringar.

Förslag för nästa lektion

Tema: Litteratur och feministisk kritik

Den kommande lektionen kan fokusera på feministisk kritik inom litteraturen. Eleverna kommer att analysera hur kvinnliga författare och karaktärer utmanar traditionella könsnormer och vad deras verk säger om kvinnors roller i samhället. Detta tema är en fortsättning på den kritiska analysen av litteratur och hur den kan påverka förståelsen av genusfrågor.

Förberedelser

- Välj och förbered litterära verk som illustrerar feministisk kritik och frågor.
- Skapa diskussionsfrågor kopplade till teman av kön och makt.
- Förbered material för den skriftliga analysen som eleverna ska göra.

Tags: [Lektion](#)